

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/92/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112010811
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3112010811.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Františka Kováča a JUDr. Ondreja Gáboríka na verejnom zasadnutí konanom dňa 17. septembra 2014 prejednal odvolanie obžalovaného

Q.. Y. G.,

nar. XX.XX.XXXX v Q., bytom I., W. XXXX/XA, t.č. dočasne bytom K. O. XXX, zástupcu primára R. E. K. v I.,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 2T/52/2012 zo dňa 01. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr.por. zrušuje sa v napadnutom rozsudku celý výrok o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sa obžalovaný odsudzuje pri nezmenenom výroku o vine v rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 208 ods. 2 Tr.zák. s použitím §§ 36 písm. j/, 38 ods. 2,3, 39 ods. 1, 3 písm. d/ Tr.zák. k trestu odňatia slobody na 3 (tri) roky.

Podľa §§ 51 ods. 1, 49 ods. 1 písm. a/ Tr.zák. sa obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr.zák. súd ustanovuje skúšobnú dobu na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. a/ Tr.zák. sa obžalovanému ukladá povinnosť spočívajúca v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej Q.. U. G. na vzdialenosť menšiu ako 5 (päť) metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydlija poškodenej mimo priblíženia sa v súvislosti s realizáciou rozhodnutia príslušných štátnych orgánov o stykoch obžalovaného s maloletými deťmi A.Z. a L.Z.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný Q.. Y. G. uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Tr.zák. s použitím § 138 písm. b/ Tr.zák., pretože od roku 2005 do mesiaca október 2011 v Trenčíne na Ul. W. XXXX/XA týral svoju manželku Q.. U. G., pričom jej vulgárne nadával, fyzicky napádal, vyhrážal sa, vymýšľal si nezmyselné príkazy, ktorých splnenie bezodkladne vyžadoval, správal sa agresívne, nerešpektoval jej biologické potreby, manželke odopieral základnú hygienu, spánok, stravu, rozhodoval o jej telesných potrebách, obmedzoval ju v užívaní spoločného majetku, a tým jej spôsoboval fyzické a psychické utrpenie, ktoré trvá po dlhší

čas, presnejšie od narodenia mladšieho zo synov, so stupňujúcou sa intenzitou útokov, pričom sa u poškodenej Q.. U. G. vyvinul z dôvodu konania obvineného „syndróm týranej ženy“.

Bol za to odsúdený podľa § 208 ods. 2 Tr.zák. za použitia §§ 36 písm. j/, 38 ods. 2, 3, 39 ods. 1, 3 písm. d/ Tr.zák. k trestu odňatia slobody na 4 roky nepodmienečne, pre výkon ktorého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr.zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku a následne písomne zdôvodnil, jednak sám, ako aj prostredníctvom svojich dvoch obhajcov. Odvolanie smerovalo proti výroku o vine a treste. Obžalovaný najmä uviedol, že poškodenej nepredložila žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení. Poškodenej mala byť dovypočutá, aby vysvetlila svoje rozporuplné tvrdenia, ktoré obžalovaný podrobne vymenoval v osobitnom písomnom podaní, kde uviedol, k akým otázkam má byť poškodenej Q.. U. G. dopočutá: nezmyselné príkazy a vulgárne nadávky; konkretizácia fyzických útokov; nerešpektovanie jej biologických potrieb; konkretizácia bránenia v spánku, v stravovaní a v užívaní spoločného majetku. Obžalovaný sa taktiež domáhal doplnenia znaleckého posudku, z hľadiska vieryhodnosti poškodenej a komplexného posúdenia jej vieryhodnosti. Znalecké dokazovanie - znalec MUDr. Pamula, nepotvrdilo fyzické násilie obžalovaného, pričom zranenia poškodenej ani detí nebolo objektivizované lekárskymi správami. Podľa názoru obžalovaného z vyjadrenia MUDr. Kvasničku k jeho odbornému vyšetreniu maloletých detí vyplýva, že poškodenej skresľuje udalosti, keď MUDr. Kvasnička nepotvrdil, že by mu bolo uvádzané pri vyšetreniach, že deti mali trpieť konaním otca. Aktuálna správa od zamestnávateľa Fakultnej nemocnice Trenčín je v rozpore so správou pôvodnou, pričom táto pôvodná správa bola podkladom pre znalecký posudok MUDr. Lexmana a kol. Ďalej podľa názoru obžalovaného by v jeho prospech svedčilo aj oboznámenie spisu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Trenčín, týkajúceho sa šetrenia tohto orgánu v jeho rodine. Obžalovaný uviedol, že celé obvinenie jeho osoby je postavené len na tvrdení exmanželky, pričom jej vieryhodnosť odmietol potvrdiť aj súdny znalec PhDr. Šútovec. Takýto znalecký posudok považuje obžalovaný za nedostatočný. Namietal aj záver znalca, že hypotyreóza, ktorou trpí poškodenej, neovplyvňuje syndróm týranej ženy. W. Q.. B. pritom vplyv tejto choroby, najmä na depresívne stavy, potvrdila. Tvrdenia poškodenej pritom nepotvrdili ani svedkovia - maloleté deti, pričom tieto vypovedali o tom, čo im povedala matka. V závere odvolania obžalovaný najmä namietal „osobné“ zistenie súdu o úplnej devastácii sebavedomia poškodenej, fyzického vzhľadu, sebadôvery, psychického, ale aj fyzického zdravia, čo mal súd zistiť vizuálnym kontaktom s poškodenej na hlavnom pojednávaní a komunikáciou s ňou. Obžalovaný považuje prinajmenej za spochybnené a v mnohom vyvrátené skutočnosti, ktoré sa mu kladú za vinu v obžalobe. Navrhol, aby bol spod obžaloby oslobodený.

Obhajca - JUDr. Ján Legerský v písomnom odvolaní a na verejnom zasadnutí namietal najmä tiež vieryhodnosť poškodenej, keď na jednej strane ju súd prvého stupňa považoval za vieryhodnú a vo vzťahu k maloletým deťom za nevieryhodnú svedkyňu. V tomto smere dokazovanie znalcom MUDr. Šútovcom považoval za nedostatočné. Poukázal tiež na to, že kvalifikačný znak v podobe dlhšieho času páchania trestnej činnosti nebol dôkazmi dostatočne preukázaný a v rozsudku riadne odôvodnený. Aj zo spisu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny vyplýva, že z hľadiska starostlivosti o maloleté deti si poškodenej niektoré okolnosti proti obžalovanému vymýšľa. Namietal tiež subjektívne hodnotenie poškodenej súdom prvého stupňa, keď mal súd prvého stupňa vychádzať len z vlastného pozorovania a pravdepodobne z fotky poškodenej v občianskom preukaze. K trestu obhajca namietal okolnosť, že pri výraznej zmene právnej kvalifikácie, keď odpadol jeden znak kvalifikovanej skutkovej podstaty (na viacerých osobách), bol súdom prvého stupňa uložený rovnaký trest, ako pôvodne.

Ďalší obhajca obžalovaného - JUDr. Jozef Holíč v písomnom odvolaní a na verejnom zasadnutí vyslovil najmä názor, že vzhľadom na to, že skutok nie je preukázaný a rozsudok je nepreskúmateľný, nemožno vôbec hovoriť o vine a treste. Poukázal na konkrétny judikát, z ktorého vyplýva, že je vylúčený záver o vine, ak tento má byť založený na výpovedi jediného priameho svedka, ktorá výpoveď je naviac pochybná. Týranie je v tomto prípade vymyslené a vyprodukované, pričom poškodenej bola nahovorená, aby takto vypovedala. V skutku nie je uvedené, aké konkrétne násilie mal obžalovaný použiť, ako mal brániť v telesných potrebách poškodenej, ako mal túto v noci budiť. Namietal záver znalca MUDr. Šútovca, ktorý hovoril o brachiálnom násilí obžalovaného, ktoré však zo spisu nevyplýva. Poukázal na tú zaujímavú skutočnosť, že pri druhom výsluchu poškodenej sa objavujú zápisky poškodenej, ktoré sa veľmi nápadne zhodujú s jednotlivými alineami ustanovení § 208 ods. 1 Tr.zák. Aj pôvodný a neskorší

rozsudok súdu prvého stupňa sú totožné a líšia sa asi len v 20-tich riadkoch. Spochybnil nezávislosť súdu prvého stupňa. Obhajca uviedol, že pôvodný rozsudok súdu prvého stupňa bol odvolacím súdom zrušený podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/ Tr.por., pričom súd prvého stupňa sa týmito dôvodmi nezaoberal a prakticky vo vzťahu k poškodenej prevzal pôvodné rozhodnutie.

K odvolaniu sa písomne vyjadrila aj poškodená Q.. U. G.. Vo vzťahu k správaniu sa obžalovaného k maloletým deťom išlo o jeho premyslené konanie, spôsobujúce im psychické a fyzické traumy. Ďalej okrem iného uviedla, že jej prvoradou snahou bolo zabezpečiť deťom bezpečný a pokojný domov. Za to, že sa odvážila prehovoriť a požiadať štát o ochranu, musí okrem strachu znášať zo strany obžalovaného poškodzovanie svojho mena a vážnosti u spoluobčanov, v zamestnaní, rodinných vzťahov, dlhodobé prenasledovanie spôsobom, ktorý podstatne zhoršuje kvalitu jej života a života jej detí. Uviedla, že neexistuje racionálne zdôvodnenie, prečo by dobrovoľne bola všetko podstupovala a znášala, keby neverila, že pravda vyjde najavo a vinník bude potrestaný. Deti nenavštevovali materskú školu, iba predškolskú prípravu dopoludnia cca 2-3 hodiny, nevyzliekali sa, pretože v predškolskom zariadení nespávali. K vyšetreniu u znalkyne PhDr. Stely Jančárovej uviedla, že toto sa realizovalo so značným odstupom času po izolácii od obžalovaného a znalkyni nebola položená otázka so zameraním na syndróm týranej osoby. Účet s manželom nemala spoločný, pričom obžalovaný kontroloval jej účet, ktorý mala pred uzavretím manželstva a kde obžalovaný nebol disponentom. Poukázala tiež na správnosť pôvodného profesného posudku, ktorý obžalovaného hodnotí obdobne, ako sa správal doma. V závere poškodená požiadala o spravodlivosť a primerané obmedzenia obžalovanému tak, aby to zabezpečilo do budúcnosti jej ochranu.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní, obhajca obžalovaného (JUDr. Jozef Holíč) v rámci konečného návrhu uviedol, že po zrušení rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd, vzhľadom na ustanovenie § 322 Tr.por. nemôže sám vo veci rozhodnúť. Ďalší obhajca (JUDr. Ján Legerský) primárne navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/ Tr.por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a buď, aby vec vrátil podľa § 322 ods. 1 Tr.por. súdu prvého stupňa alebo, aby odvolací súd podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sám rozhodol o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a/ Tr.por. Alternatívne navrhol zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa len podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr.por. vo výroku o vine a treste s tým, aby obžalovaný bol uznaný vinným podľa § 208 ods. 1 Tr.zák. a primerane k tomu, aby mu bol uložený trest. Napokon predniesol tretiu alternatívu tak, že navrhol zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Tr.por. len vo výroku o treste s tým, aby obžalovanému bol uložený trest nespojený s jeho výkonom.

Prokurátorka krajskej prokuratúry navrhla na verejnom zasadnutí odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné, len pokiaľ ide o výrok o treste.

Úvodom k samotným dôvodom rozhodnutia odvolacieho súdu musí senát odvolacieho súdu poukázať na svoje predchádzajúce rozhodnutie, sp.zn. 23To/128/2013 zo dňa 10. februára 2014. Týmto rozhodnutím bol predchádzajúci odsudzujúci rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, ods. 2 Tr.por. zrušený v celom rozsahu a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Už v rámci tohto predchádzajúceho rozhodnutia sa z podnetu odvolania obžalovaného senát odvolacieho súdu zaoberal najmä skutkovými zisteniami, pričom pôvodne súd prvého stupňa dospel k záveru, že bolo preukázané, že obžalovaný Q.. Y. G. „týral“ nielen svoju manželku Q.. U. G., ale aj ich spoločné dve maloleté deti. Už vtedy sa odvolací súd v zásade stotožnil s týmito skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa, pričom ale vyslovil najmä iný právny názor na to, či konanie obžalovaného voči deťom naplnilo zákonné znaky zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Tr.zák.

V tejto súvislosti najmä vzhľadom na to, že konanie obžalovaného voči svojim dvom maloletým deťom nenaplnilo znaky týrania, ako zlého zaobchádzania so zverenou osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti, ktoré zároveň táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie (vzniká z hrubosti, bolestivosti alebo bezohľadnosti páchatela), senát odvolacieho súdu rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil. V súvislosti s tým odvolací súd poukázal aj na možnú pohnútku konania

obžalovaného, keď zjednodušene povedané nešlo o „týranie“ detí, ale o ich „výchovu“ nie celkom adekvátnymi prostriedkami, avšak mimo rámec trestnej zodpovednosti. Vo vzťahu k maloletým deťom sa taktiež jednoznačne nepreukázalo, že v dôsledku konania obžalovaného bolo spôsobené jeho deťom fyzické alebo psychické utrpenie.

Súčasne však senát odvolacieho súdu už v tomto zrušujúcom rozhodnutí konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania mohol súd prvého stupňa vo vzťahu k poškodenej Q.. U. G. uzavrieť, že skutok uvedený v obžalobe sa stal a tento vykazuje znaky žalovaného zločinu. Vrátenie veci súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie bolo pritom urobené najmä z dôvodu, aby bolo vyhovené obhajobným návrhom obžalovaného na doplnenie dokazovania. Už tu však odvolací súd uviedol, že ak nedôjde k podstatnej zmene skutkových okolností, bude musieť súd prvého stupňa rozhodnúť v súlade s vyššie uvedenými právnymi názormi.

Ďalej už aktuálne uvádza senát odvolacieho súdu k jednotlivým vytýkaným chybám v odvolaní obžalovaného nasledovné. Pokiaľ ide o procesné chyby, s týmito sa odvolací súd nestotožnil. Pokiaľ obžalovaný namietal, že poškodená nepreložila dôkazy na podporu svojich tvrdení, k tomu je potrebné uviesť, že v trestnom konaní (s výnimkou náhrady škody), nie je dôkazné bremeno pred súdom na poškodenej, ale na prokurátorovi. Z výpovedí poškodenej v prípravnom konaní pritom ale vyplynul okruh dôkazov, ktoré môžu podporiť jej tvrdenia (výsluchy maloletých detí, svedkyňa Q.. Z. B.). Námietka obhajcu, že poškodená pri svojom druhom výsluchu použila písomné poznámky, pričom táto výpoveď „kopíruje“ znenie skutkovej podstaty (jednotlivých alineí) predmetného zločinu, je taktiež irelevantná. Aj z výpovede svedkyne Q.. Z. B. vyplýva, že poškodenej poradila, aby si o „útokoch“ manžela začala viesť denník. Prítom jednotlivé objektívne konania páchatelov sú v ustanovení § 208 ods. 1 Tr.zák. popísané na základe skúseností, vyplývajúcich z najčastejšie opakujúcich sa spôsobov „týrania“ blízkych a zverených osôb. Opakovane sa ďalej senát odvolacieho súdu nestotožňuje s procesnou námietkou, podľa ktorej by súd svoj zver o „devastácii“ poškodenej nemohol oprieť aj o vlastné pozorovanie na hlavnom pojednávaní osoby poškodenej trestnou činnosťou. Práve naopak, osobný kontakt súdu nielen s poškodenými, ale aj obžalovanými a svedkami častokrát umožňuje súdu urobiť správny záver nielen o ich vieryhodnosti, ale aj o následkoch trestnej činnosti. Taktiež poukaz obhajcu na ustálenú súdnu prax z pohľadu judikatúry, keď jediný priamy dôkaz, o ktorého objektívnosti sú pochybnosti, nepostačuje pre záver o vine obžalovaného, sa na tento prípad nevzťahuje. V tomto prípade, ako priamy usvedčujúci dôkaz nebola vzatá do úvahy len výpoveď poškodenej, ale aj výpovede ďalších priamych svedkov - maloleté deti poškodenej a obžalovaného. Taktiež následok na poškodenej v podobe „syndrómu týranej ženy“ bol preukázaný priamym dôkazom - znaleckým posudkom. Navyiac, ako vyplynie z nižšie uvedeného, ani odvolací súd nemal pochybnosti o objektívnosti výpovede poškodenej.

K ďalšej procesnej námietke obhajcu v tom, že rozsudok súdu prvého stupňa bol pôvodne zrušený aj podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr.por., čo sa ale neprejavilo v novom konaní pred súdom prvého stupňa, vo vzťahu k „týraníu“ manželky, senát odvolacieho súdu uvádza, že tieto dôvody pre zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa sa týkali predovšetkým najmä tých častí skutkovej vety rozsudku, ktoré sa vzťahovali „týrania“ maloletých detí a nie manželky. Napokon procesná námietka, týkajúca sa určitej „zhodnosti“ písomného odôvodnenia pôvodného a neskoršieho rozsudku súdu prvého stupňa, je taktiež nie tak významná, že by spochybňovala správnosť výroku o vine. Tu je potrebné uviesť, že už pôvodne sa v skutkovej vete podrobnejšie popisovalo „týranie“ manželky, vrátane následného odôvodnenia, pričom zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu v tejto časti skutkové zistenia súdu prvého stupňa prakticky potvrdil. Zopakovanie odôvodnenia z pôvodného rozsudku bolo potom na mieste.

Najpodstatnejšie chyby v odvolaní smerovali proti skutkovým zisteniam súdu prvého stupňa. Tieto jednak boli považované za nepreskúmateľné, vzhľadom na všeobecné formulácie jednotlivých „aktov“ týrania, a preto mala byť poškodená ku konkretizácii, ako bola týraná, znovu vypočutá. S týmto sa odvolací súd tiež nestotožnil. Podľa § 163 ods. 3 Tr.por. výrok rozsudku, ktorým sa obžalovaný uznáva vinným, musí z hľadiska skutkových zistení (tzv. skutková veta) obsahovať miesto, čas a spôsob spáchania trestného činu. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že skutková veta má obsahovať okrem iného najmä tie údaje, ktoré zakladajú jednotlivé znaky skutkovej podstaty trestného činu. Namietaný nedostatok v popise konania (objektívna stránka trestného činu) obžalovaného neobstojí, pretože v skutkovej vete popisované konanie obžalovaného zodpovedá požiadavkám jasnosti, zrozumiteľnosti a stručnosti. Takto popísané konanie obžalovaného pritom bez akýchkoľvek pochybností vyplýva jednak už z obsahu trestného oznámenia poškodenej, kde táto jednak popísala obžalovaného ako

agresívneho, panovačného, vulgárneho (až perverzného), emočne nestabilného, podozrievaného. Z jeho konaní uvádzala škrtenie, hádzanie o nábytok, úder päšťou do brady, vulgárne nadávky až perverzné, vyhrážanie sa krvavým spôsobom, odopieranie hygieny, vykonávanie telesnej potreby pod kontrolou, budenie počas spánku, zlé chovanie voči deťom. Poškodená aj pri svojom prvom výsluchu dňa 09.06.2011 vypovedala o: nepredvídateľných a nevyprovokovaných záchvatoch zúrivosti, o verbálnej a fyzickej agresivite, atmosfére strachu v rodine, stopovanie po minútach, ubližovanie pred deťmi, strachu o bezpečie, život a zdravie seba a detí, presnom harmonograme, kedy môžu ísť na záchod a do kúpeľne. O psychických útokoch poškodená uviedla, že boli dennodenné.

Na základe takéhoto výsledku dokazovania, pokiaľ ide o obsah výpovede poškodenej, odvolací súd nepovažoval, a to aj vzhľadom na povahu ostatných usvedčujúcich dôkazov potrebné znovu vypočúvať poškodenú Q.. U. G. ku ďalšej konkretizácii konania obžalovaného, ktorým bola týraná. Tu nemohol senát odvolacieho súdu prehliadnúť ani všeobecnú povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu chrániť obeť trestných činov pred tzv. druhotnou viktimáciou (druhotné následky na poškodenom po spáchaní trestného činu, napr. nevhodný postup orgánov činných v trestnom konaní, zľahčovanie a nesprávna reakcia sociálneho prostredia, vyhrážanie sa páchatel'a). Pritom aj z vyššie uvedeného písomného vyjadrenia poškodenej k odvolaniu obžalovaného jednoznačne vyplýva, že poškodená Q.. U. G. značne „trpela“ aj v priebehu trestného stíhania obžalovaného, keď uviedla, že za to, že sa odvážila prehovoriť a požiadať štát o ochranu, musí okrem strachu znášať zo strany obžalovaného poškodzovanie svojho mena a vážnosti u spoluobčanov, v zamestnaní, rodinných vzťahov, dlhodobé prenasledovanie spôsobom, ktorý podstatne zhoršuje kvalitu jej života a života jej detí.

K namietanej vieryhodnosti poškodenej Q.. U. G. a návrhom na doplnenie znaleckého dokazovania v tomto smere je potrebné uviesť najmä nasledovné. Je predovšetkým potrebné pripomenúť, že predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno chápať tak, že je založené na pochybnostiach o vieryhodnosti tejto poškodenej. Práve naopak, jej vieryhodnosť tu spochybnená nebola, len sa konajúce súdy nestotožnili s jej „názorom“, že obžalovaný aj deti „týral“ spôsobom, ktorý zakladá znaky predmetného trestného činu. Vieryhodnosť obsahu výpovede bola pritom v podstatných bodoch potvrdená ďalšími priamymi svedkami - maloletými deťmi. Tieto vypovedali vo veku 9 rokov a 7 rokov, pričom vzhľadom na ich vek a obsah ich výpovedí dostatočne charakterizujú správanie sa otca v rodine, nielen k nim, ale aj k ich matke. Maloleté deti vypovedali, že: s ocinom je občas dobre, občas zle, ocino je chvíľu dobrý, normálny, potom mu preskočí, ocino zle zaobchádzal s nami, pretože často kričal, nadával a bil ich. Okrem toho deti vypovedali priamo aj o správaní sa otca k ich mame: otec udieral mamu aj opakovane, hodil mamu do skrine, zlomil jej necht na ruke, keď prišli policajti, nerváčil a vyvalil dvere, mamina hovorila, že ju v noci budil.

Pokiaľ sa obhajcovia obžalovaného domáhali doplniť znalecké dokazovanie za účelom zistenia vieryhodnosti poškodenej Q.. U. G., k tomu senát odvolacieho súdu uvádza, že znalecké dokazovanie nie je jediný prostriedok k preukázaniu vieryhodnosti svedka. Spravidla je takéto dokazovanie vykonávané u maloletých detí. U dospelých svedkov je to potrebné najmä v tých prípadoch, kedy z ďalších okolností (napr. z osoby svedka, rozdielne skutkové zistenia), vzhľadom aj na význam svedeckej výpovede vyplynú pochybnosti o objektivite svedkom uvádzaných okolností. Už vyššie bolo pritom naznačené, že v základnej rovine maloleté deti potvrdili výpoveď poškodenej, ktorá vypovedala o obžalovanom - svojom manželovi ako o „tyranovi“. Výrazové prostriedky detí samozrejme boli v tomto smere iné, avšak výpoveď svojej matky o tom, ako sa otec správa, v rodine potvrdzovali. Tu pritom nemožno opomenúť tie okolnosti, že deti „príkorie“, ktoré spôsoboval ich otec ich mame, nemuseli zaregistrovať, resp. ako také vnímať.

Ďalšie doplnenie znaleckého dokazovania preto senát nepovažoval za potrebné, pričom k vieryhodnosti poškodenej senát odvolacieho súdu nemohol prehliadnúť a vyhodnotiť písomné vyjadrenie poškodenej k odvolaniu obžalovaného, keď táto uviedla: „... Neexistuje racionálne zdôvodnenie, prečo by dobrovoľne toto všetko (dôsledky pre poškodenú v trestnom konaní) podstupovala, keby neverila, že pravda vyjde najavo a vinník bude potrestaný.

Ani výsledky znaleckého dokazovania znalcom MUDr. Mariánom Pamulom z odvetvia traumatológie nespochybnili vieryhodnosť poškodenej, keď znalec sa vyjadroval len vo všeobecnej teoretickej rovine. Zranenia poškodenej predtým neboli objektivizované bezprostrednými lekáorskými vyšetreniami, pričom ale protiprávne konania obžalovaného inak nemali spočívať v intenzívnom brachiálnom násilí. Znalec k

tomu uviedol, že ľahšie formy pomliaždenia, spôsobené slabou intenzitou vedeného násilia, či už údermi, škrtením, vykrúcaním rúk, ktoré popisovala svedkyňa a ktoré mali byť vedené voči nej, pokiaľ nie sú tieto zranenia po ich vzniku objektivizované, s odstupom času sa zo súdno-znaleckého hľadiska nedajú potvrdiť ani vylúčiť.

Napokon z hľadiska správnosti zisteného skutkového stavu obžalovaného popri vyššie uvedených priamych dôkazov - výpovede poškodenej a maloletých detí je zistený skutkový stav podporovaný aj nepriamymi dôkazmi, ktoré priame usvedčujúce dôkazy podporujú a dopĺňajú. Sem patrí najmä hodnotenie osoby obžalovaného zamestnávateľom, práve z obdobia, kedy páchal trestnú činnosť domáceho násilia za „zatvorenými dverami“. Tento pracovný posudok (č.l. 206) bol vypracovaný priamym nadriadeným obžalovaného, pričom významný tu je už poznatok, že inak dobré správanie v práci sa začalo postupne meniť od roku 2005 (rovnaké obdobie ako uvádzala poškodená o zmene správania obžalovaného v rodine). V závere hodnotenia je uvedené, že obžalovaný Q.. Y. G. je síce medicínsky erudovaný, ale konfliktogénny a nepohodový spolupracovník. Z posudku ďalej vyplýva, že v zložitejších situáciách nedokázal vystupovať slušne a rozvážne. Pri pohovoroch všetko popieral a bol nesebakritický. Okrem iných sa vyhrotili v tom období vzťahy medzi ním a vrchnou sestrou oddelenia, ktorá ako jeden z dôvodov, prečo opúšťala v januári 2011 (vrcholilo protiprávne konanie obžalovaného v rodine) pracovisko, udávala psychické traumy, ktoré jej spôsoboval práve Q.. G. pri riešení prevádzkových záležitostí.

Senát odvolacieho súdu tu poukazuje jednak na časovú kontinuitu zmien v správaní obžalovaného (doma a na pracovisku), ako aj na veľmi podobný jeho charakter správania sa (blízke osoby a spolupracovníci). Napokon aj spôsobené následky sú si veľmi podobné (syndróm týranej ženy a psychické traumy podriadenej).

Naviac aj ďalšie nepriame dôkazy v podobe znaleckej činnosti jednak preukazujú spôsobený následok na poškodenej, ale najmä charakterizujú osobu obžalovaného z psychologického aj psychiatrického pohľadu, ako osobu, ktorej konanie, ktoré je predmetom tohto trestného stíhania, nie je cudzie. Zo znaleckých posudkov k osobe obžalovaného bolo možné v súhrne uzavrieť, že „povahové vlastnosti“ obžalovaného z hľadiska možného nefyzického násilia vzájomne korešponujú, najmä pri záťažových stresových a konfliktných situáciách. Fyzická agresivita však u neho nevystupuje do popredia, aj keď vo vystupňovaných, záťažových situáciách (afektívne, emočné vystupovanie) znalci nevyhlúčili ani takúto agresivitu. Aj v znaleckom posudku z klinickej psychológie dospelých, ktorý zadovážil obžalovaný, je síce uvedené, že tento z hľadiska správania sa k blízkym osobám nie je typický agresor - tyran. Na druhej strane aj v tomto znaleckom posudku je z hľadiska osobnosti obžalovaného uvedené, že je egocentricky a subjektivisticky disponovaný, vzťahovačný k okoliu, výraznejší v stresových a konfliktných situáciách.

Napokon medzi významné usvedčujúce - nepriame dôkazy svedčí aj obsah výpovede svedkyne, ktorá je kolegyňa ako poškodenej, tak aj obžalovaného. Svedkyňa Q.. Z. B. na hlavnom pojednávaní podrobne vypovedala, ako sa jej od roku 2008 začala poškodená zverovať s príkormi, ktoré jej doma spôsobuje obžalovaný. Táto svedkyňa pritom dospela k názoru, že poškodená Q.. U. G. si ani neuvedomuje závažnosť situácie v rodine, keď táto je týranou osobou. Táto svedkyňa pritom aj na pracovisku osobne videla agresívne správanie obžalovaného v práci (napr. kričanie na pacienta, ako keby bol v afekte, obdobne aj ku kolegom, nadriadeným a personálu nemocnice).

Na základe vyššie uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvého stupňa, ktoré vyplývajú z priamych dôkazov a sú bez akýchkoľvek pochybností podporované viacerými nepriamymi dôkazmi.

K vytýkanej chybe, týkajúcej sa právnej kvalifikácie, z pohľadu nepreukázania a nenaplnenia znaku - páchanie trestnej činnosti dlhší čas, senát odvolacieho súdu uvádza, že tento znak zo skutkovej vety rozsudku jednoznačne vyplýva. Poškodená presne a presvedčivo časovo vymedzila vyššie uvedené správanie obžalovaného od roku 2005, keď sa narodil mladší syn I.. Obdobie 4 rokov zlého správania sa obžalovaného potvrdzuje aj svedkyňa Q.. Z. B.. Aj z pracovného posudku vyplýva, že obžalovaný mal „vzťahové“ problémy v práci v rokoch 2005 až 2011.

Pre naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty v podobe závažnejšieho spôsobu konania podľa § 138 písm. c/ Tr.zák. - páchanie trestnej činnosti po dlhší čas sa vyžaduje, aby trestná činnosť bola páchaná

tak dlhú dobu, že to výrazne prekračuje obvyklú dobu páchania tej ktorej trestnej činnosti. Pri zločine týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Tr.zák., vzhľadom aj na naplnenie znaku následku v podobe fyzického a psychického utrpenia, považuje senát odvolacieho súdu ako obvyklú dobu, dobu do dvoch rokov. Preto čas, ktorý trojnásobne túto obvyklú dobu presahuje, je nutné považovať za dlhší čas tak, ako to má na mysli ustanovenie § 138 písm. c/ Tr.zák.

Z týchto dôvodov odvolací súd odvolaniu obžalovaného, smerujúceho proti výroku o vine nevyhovel.

Inú situáciu zistil odvolací súd pri preskúmaní výroku o treste. Je nutné prisvedčiť námietke obhajcu už v tom, že súd prvého stupňa znovu uložil obžalovanému rovnaký trest odňatia slobody, ktorý vo výmere 4 rokov je zo zákona nepodmienečný, ako v pôvodnom rozsudku. Súd prvého stupňa takto postupoval napriek tomu, že oproti pôvodnému rozsudku bol v novom rozsudku vypustený jeden kvalifikačný znak podľa § 208 ods. 2 písm. d/ s poukazom na § 138 písm. j/ Tr.zák. - spáchanie trestného činu na viacerých osobách. K tomu ďalej senát odvolacieho súdu uvádza, že ako z písomného vyjadrenia poškodenej, tak aj z konečného návrhu splnomocnenca poškodenej na verejnom zasadnutí vyplýva záujem na splnení ochrannej funkcie trestu. Splnomocnenec výslovne uviedol, že pre prípad uloženia trestu odňatia slobody s povolením podmienečného odkladu je potrebné uložiť obžalovanému primerané povinnosti a obmedzenia zabezpečujúce ochranu jej a maloletých detí.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa použil pri ukladaní trestu mimoriadne zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 ods. 1 Tr.zák. (odvolanie bolo podané len v prospech obžalovaného) sadzba trestu odňatia slobody uvedená v osobitnej časti 7 rokov až 15 rokov sa zmenila s poukazom aj na § 39 ods. 3 písm. d/ Tr.zák. na trest odňatia slobody od 2 rokov do 15 rokov. Senát odvolacieho súdu je pritom toho názoru, že pri sadzbe trestu odňatia slobody, ktorý je možné podmienečne odložiť, musí súd primárne skúmať, či uloženie takéhoto trestu nebude v súlade so zásadami pre ukládanie trestu podľa § 34 Tr.zák. najmä z pohľadu účelu trestu podľa § 34 ods. 1 Tr.zák. Takýto postup je namieste, najmä v prípade, že obžalovaný je bezúhonnou osobou a pred súdom sa za trestný čin zodpovedá prvýkrát. Ukladanie výchovných trestov je pritom účelné práve v takýchto prípadoch, keď súd ešte nemá poznatky o tom, že by takýto trest na jeho prevýchovu nepostačoval.

Výrazne v prospech osoby obžalovaného Q.. Y. G. svedčí druhý pracovný posudok, z ktorého vyplýva, že v dobe po spáchaní trestnej činnosti dňa 17.05.2013 dosiahol obžalovaný na pracovisku pozíciu zástupcu primára ORL E. nemocnice I.. K práci pristupuje zodpovedne a je spoľahlivý pri plnení pracovných úloh. Je aktívny aj nad rámec svojich pracovných povinností. V poslednom období je mimoriadne aktívny a dôležitý pre kliniku. So svojimi kolegami a podriadenými vychádza dobre, vyžaduje spoľahlivú a zodpovednú prácu. Tento posudok teda hovorí o podstatnej zmene správania sa obžalovaného v práci po tom, čo proti nemu bolo začaté trestné stíhanie oproti dobe, keď doma páchal trestnú činnosť. Je to možné hodnotiť ako významnú sebareflexiu k lepšiemu v správaní sa obžalovaného, na čom nič nemení to, že obžalovaný spáchanie trestnej činnosti popieral. Uloženie trestu odňatia slobody spojeného s jeho výkonom by prerušilo toto snaženie obžalovaného výrazne byť v práci spoločensky prospešný.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd o treste tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Skúšobnú dobu troch rokov, za súčasného dohľadu probačným a mediačným úradníkom, považuje odvolací súd za dostatočne dlhú, aby obžalovaný mohol preukázať, že v budúcnosti mieni viesť riadny život. Inak mu hrozí výkon pomerne citeľného trestu odňatia slobody vo výmere troch rokov. Zároveň je senát odvolacieho súdu toho názoru, že uložený zákaz obžalovanému priblížiť sa k poškodenej, je spôsobilý zabezpečiť jej ochranu. Tento zákaz sa samozrejme nevzťahuje na priblíženie sa k poškodenej, a to na základe realizácie rozhodnutia príslušných štátnych orgánov, pokiaľ pôjde o styk obžalovaného s jeho maloletými deťmi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.